

This question paper contains 4+1 printed pages]

R—410—2016

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
B.A. (Third Semester) EXAMINATION
MARCH/APRIL, 2016
PUBLIC ADMINISTRATION
Paper V
(Personnel Administration)

(Tuesday, 12-4-2016)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :—*
- (i) Attempt All questions.
 - (ii) All questions carry equal marks.
 - (iii) In Question No. 1 wrong answer will carry negative marks.
- (i) सर्व प्रश्न सोडवा.
- (ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
- (iii) प्रश्न क्र. 1 मधील चूकीच्या उत्तरास ऋणात्मक गुण आहेत.

MCQ

1. Attempt the following Multiple Choice Questions : 10

खालील बहुपर्यायी प्रश्न सोडवा :

- (i) Which of the following is *not* the importance of personnel administration ?
- (a) Implementation of policy
 - (b) Public relation
 - (c) To collect funds for political parties
 - (d) Solving the public problems
- खालीलपैकी कोणते महत्व कर्मचारी प्रशासनाचे नाही ?
- (a) धोरणांची अंमलबजावणी करणे
 - (b) जनसंपर्क
 - (c) राजकीय पक्षांसाठी निधी गोळा करणे
 - (d) जनतेच्या समस्या सोडविणे
- (ii) According to Stahl, recruitment means
- (a) Corner Stone of Personnel Administration
 - (b) Backbone of Public Administration
 - (c) Miles stone of Personnel Administration
 - (d) None of the above

P.T.O.

स्टॉल यांच्या मते, भरती म्हणजे

- (a) कर्मचारी प्रशासनाची आधारशिला
- (b) लोकप्रशासनाच्या पाठीचा कणा
- (c) कर्मचारी प्रशासनाचा मैलाचा दगड
- (d) वरीलपैकी नाही

(iii) is the type of recruitment.

- (a) Formal Recruitment
- (b) Informal Recruitment
- (c) Central Recruitment
- (d) Direct and Indirect Recruitment

..... हे भरतीचे प्रकार आहेत.

- (a) औपचारिक भरती
- (b) अनौपचारिक भरती
- (c) केंद्रीय भरती
- (d) प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्ष भरती

(iv) Which training gives in I.T.I. Engineering College, Medical College ?

- (a) Pre-entry Training
- (b) Post-entry Training
- (c) Short-term Training
- (d) Informal Training

आय.टी.आय. अभियांत्रिकी महाविद्यालय तसेच वैद्यकीय महाविद्यालयामध्ये दिले जाणारे प्रशिक्षण कोणते ?

- (a) प्रवेशपूर्व प्रशिक्षण
- (b) प्रवेशोत्तर प्रशिक्षण
- (c) अल्पकालीन प्रशिक्षण
- (d) अनौपचारिक प्रशिक्षण

(v) is the traditional type of Training :

- (a) Group Training
- (b) Advanced Training
- (c) Formal Training
- (d) Informal Training

..... हा प्रशिक्षणाचा पारंपारिक प्रकार आहे.

- (a) समुह प्रशिक्षण
- (b) प्रगत प्रशिक्षण
- (c) औपचारिक प्रशिक्षण
- (d) अनौपचारिक प्रशिक्षण

(vi) How many principles of promotion are there ?

- (a) Six (b) Four
(c) Two (d) Five

बढतीची किती तत्वे आहेत ?

- (a) सहा (b) चार
(c) दोन (d) पाच

(vii) is the base of principles of seniority.

- (a) Length of service (b) Physical abilities
(c) Educational qualification (d) Age

..... हा ज्येष्ठता तत्वाचा आधार आहे.

- (a) सेवा काळ (b) शारीरिक क्षमता
(c) शैक्षणिक पात्रता (d) वय

(viii) are the benefits of retirement.

- (i) Pension
(ii) Gratuity
(a) Only (i) (b) Only (ii)
(c) Both (i) and (ii) (d) None of these

..... हे सेवानिवृत्तीचे फायदे आहेत.

- (i) निवृत्ती वेतन
(ii) उपदान
(a) फक्त (i) (b) फक्त (ii)
(c) (i) व (ii) दोन्ही (d) यापैकी नाही

(ix) Retirement needs for

- (a) To take rest at the old age
(b) To keep inefficient out of service
(c) To attract the qualified persons
(d) All of the above

सेवानिवृत्तीची गरज आहे

- (a) मनुष्याला उतारवयात विश्रांतीची गरज असते
- (b) अकार्यक्षम व्यक्तींना सेवेबाहेर ठेवणे
- (c) हुशार, पात्र व्यक्तींना आकर्षित करणे
- (d) वरीलपैकी सर्व

(x) Match the pair and select the correct code given below :

List I

- (A) Retirement
- (B) Promotion
- (C) Recruitment
- (D) Training

List II

- (1) Principles of merit
- (2) Indirect Recruitment
- (3) Informal Training
- (4) Gratuity

Code :

	(A)	(B)	(C)	(D)
(a)	(4)	(1)	(2)	(3)
(b)	(2)	(3)	(4)	(1)
(c)	(4)	(1)	(3)	(2)
(d)	(3)	(4)	(1)	(2)

जोड्या लावा आणि दिलेल्या योग्य संकेताची निवड करा :

यादी I

- (A) सेवानिवृत्ती
- (B) पदोन्नती
- (C) भरती
- (D) प्रशिक्षण

यादी II

- (1) गुणवत्तेचे तत्व
- (2) अप्रत्यक्ष भरती
- (3) अनौपचारिक प्रशिक्षण
- (4) उपदान

संकेत :

	(A)	(B)	(C)	(D)
(a)	(4)	(1)	(2)	(3)
(b)	(2)	(3)	(4)	(1)
(c)	(4)	(1)	(3)	(2)
(d)	(3)	(4)	(1)	(2)

(Theory)

2. Explain the meaning and scope of personnel administration. 10
कर्मचारी प्रशासनाचा अर्थ आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Write the meaning and principles of promotion.

पदोन्नतीचा अर्थ आणि तत्वे लिहा.

3. Define training and explain its types. 10
प्रशिक्षणाची व्याख्या देऊन त्याचे प्रकार स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

State the meaning of recruitment. Explain its types.

भरतीचा अर्थ सांगून प्रकार स्पष्ट करा.

4. Write short notes on any *two* of the following : 10

(i) Pension

(ii) Needs of retirement

(iii) Informal training

(iv) Importance of personnel administration.

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा :

(i) निवृत्ती वेतन

(ii) सेवानिवृत्तीची गरज

(iii) अनौपचारिक प्रशिक्षण

(iv) कर्मचारी प्रशासनाचे महत्त्व.